Incipit tractatus venerabil' mgr̄i Joh̄ Gerſon · Cancellarij pariſieñ · de cognicōe caſtitatis · et pollucōibȝ diurnis ·

Scripſi pridem aliqua ſup prepaţioē ad miſſam ſub dece cōſideracōibus occaſioē ſūpta pncipalit̄ ex materia pollucōis nocturne Nc aūt de pollutioib⁹ q̄ videtur accidē vigilādo queſita ſunt a me aliq̄ que ſolēt timoratas ꝯſciās plurimū turbare ſic frequēt̄ ex diuerſis pſonis vtriuſqȝ ſexus tā in cōfeſſioē q̄ extra potui ppendē. Ptea conſului ne dū doctoēs in ſcriptis eoꝝ ſup hac re ȝ eciā colloquiū habui cū exercitatis et diſcretis in confeſſiois mateia pmo et a medicis huiuſmoi multiplicis et varie pollucōis cauſam inq̄ſiui. Demiqȝ preparet ſe lector audire caſte id qd p caſtitatis cognicōe necitas cogit aperire.

Conſideracō prima.

Preſupponendū eſt igitur in primis. q a corpe hūano defluit multiplex humor p meatus membroꝝ pudendoꝝ q̄ generacōi deputata ſunt. Vnus ē vero ſemialis. alius vero vrinalis. alius quodāmodo medius qui pōt appellari ſaliualis vel ſputal'. alij additur humor pſerti in mulieribȝ

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

quī noīatur mēſtrualis ⁊ huic ſimil' q̄nq;
maſculo accidit ex infirmitate. Porro faci
le eſt ſatis ꝯgnoſcere pacientibꝰ ſcdm et vl
timū fluxum. q̄n ſcz ille eſt vere vrinalis vel
vere menſtrualis habz enī ſuā diſtinctionē
in colore ⁊ liquiditate ⁊ tales exeūt p̄terea
vt cōiter ſine multa delectacōe in mēbris ge
nitalibꝫ preſertī niſi ꝯiūgant' alie cauſe dele
ctatiōis ſicut infra docebit'. Ceterꝝ huōr ꝓpe
ſemīālis et huōr ille medius nō ita faciliter
ab inuicē ſecernūtur ꝓpter ſimilitudinē in al
bedine ⁊ viſcoſitate ſeu tenacitate ⁊ quadā
ſpiſſitudine habēt n̄lominꝰ diſtictas ꝓprieta
tes ⁊ diuerſos ortus ⁊ meatus. Vn̄ defluūt
q̄d dearticulaciꝰ cognoſcate ſpectat ad me
dicos. Eſt itaq; hmōi ſemīālis ſupfluū vlti
me digeſtiōis ſupfluū nō in q̄litate ſ; in quā
titate habens enī natuā ſufficientē cibū pro
alimento corporis mittit ex oībus menbris
quod ſupeſt ad vaſa geītalia nūc plus nūc
minus. Et quādo ſuphabundat ipſi nature
conatur expellere tandem illud ſupfluum
quod fit vel in actu generatiōis ſeu concubi
tus ꝉ per euaperationes ſimiles ſudorib; vel
per aliquas fedas diſtillationes quandoq;
ſine ſomp̄nis. Aliquādo cum delectatione
Aliq̄n impreceptibiliter. nonnūq̄ȝ in vigilia

quibuſcū venit tā volūtarie q̄ȝ involūtarie
modis valde multis nē ex vicō natuē nē ex
vicō culpe. Ruꝛſus hūoꝛ ille medius fit ex q̄
dā ſup̄fluitate alimēti. nedū in quātitate.
ſꝫ in qualitate. qꝛ ſcȝ ineptus ē nutricioi ine
ptus ſimilit̄ gn̄acōi velut in ſaliua videꝰ ꝛ
aliis ſup̄fluitatibȝ defluētibȝ a cerebro tā p
os q̄ȝ p nares iſtis paꝝ ꝛ rarius. ꝛ aliis abū
dantius ꝛ crebro. Immiſcet aūt ſe talis hu
moꝛ medius cū vrinacōe. aliqn̄ p ſe defluit
ſine cogitacōe ꝛ ſēſu. Qn̄ꝫ vero fit cū delcāci
one ꝛ pruritu quodā plꝰ q̄ȝ in vrina qn̄qȝ. q̄
tū vrina qn̄ꝫ cū inordiacōe quad exit. Pu
to etiā nlominꝰ qꝛ vix aut nunq̄ȝ cāt iſte flux
us hūoris mediī. talem modū delcācōis et
ɔcuſſionis. quaſi totius coꝛpis ꝛ ſpecialiter
in pudendis. nec ita pſtringit aut obnubi
lat in ſuo exitu iudiciū rōnis ſicut venit vē
in hūore ſeminali. qm̄ ꝛ ille humoꝛ ſemial'
magis digeſtus. ꝛ ad cauſacōem libidinoſe
delcācōis niſi p infrigidacōem aut aliunde
corruptus ſic ꝓporcionabilioꝛ invenitur. Hȝ
inſup humoꝛ iſte medius qꝛ ex leuioribꝰ cau
ſis ac maiori facilitate movetur ad exitū q̄ȝ
ſemiālis p̄ſertim in mulieribꝰ adeo qꝛ ex le
viſſimo motu coꝛpis de loco ad locum vel in
clinacōe abſqȝ aliqua cogitatione ꝛ abſqȝ

ſenſu prouemat. Ex effectu vero pcipit p ſor
didacōnem quādam fiſcoſam in carne ſua
vel in pannis. Fuerit aūt facilius et nō ſine
aliquo ſenſu cōcomitante vel preuio dum p
ſonā pulchram ſiue dilectam ſiue turpem
ſiue iuuenem ſiue ſenem ſiue ſecularem ſiue
religioſam et qnq3 deuotā aſpiciūt aut tan
gunt aut ei arrident aut confabulātur aut
iocantur etiā vbi nichil de ope carnali vo
lunt aut putant nec dicatur pagere ſed nec
cogitare.

Conſideratio Secūda

Attendendū eſt ſecūdo pncipaliter cir
ca hanc materiā. q delectacō ſeu cmo
tio libidinoſa pruritus ſeu titilatio proueit
in mēbris q̄ loquimur frequent abſq3 fluxu
quocūq3. Sūt eni fuōſitates aliq̄ q̄s medici
vocāt ſpiritus et hee ſup calefaciūt et inflāt
et diſtendunt venas et neruos in menbris
illis. Fitq3 ſtimulacō quedam vt pruritus
vel titilacō que dū queritur extigui vel ſeda
ri per attrectacōnem ſentitur et qnq3 cōple
tur delectatio libidinoſa ſine quouis fluxu.
Patet hoc in pua adhuc etate que nondū
apta eſt ſeminacōi pp̄ter defectū ſeminis vel
artacōem venarū. Suſcitatur aūt hmoi pru
ritus ex talib3 fumis ſeu ſpiritib9 tā ab intr̄
ſecis p ymagiācōes fortes vel ſordidas ſpēs

maxiē aūt p ymaginacōes libidinosas et
turpes quas ab extrīseco p allocucōs pra-
uas ꝛ p aspectus lubricos aut tact⁹ impu
dicos p se vl' aliūde ꝓuocatos . Rō si p com-
plemētū delcācōis ex talib⁹ absq̧ oī semine
corrūpatur vē ipā ꝟginitas iuxta sētentiā
quorūdā magnoꝝ. Heu proch dolor q̄ in
paucis manēt virginitas cogitacōe stupor
est nisi forsan pueris ꝛ puellis hāc excuset
defect⁹ sufficiens iudicij racionis. Dicēdum
est p̄terea q̄ nō oīs prurit⁹ circa mēbra pudē
da debet iudicari ꝓprie libidinosus nec etiā
cessio eius vel extinctio p vacacoēm vt alit̄
debet appellari luxuriosa delectatio . Vide⁹
itaq̧ quō ꝛ i alijs mēbris crebro pruritū sē-
simus quē vnguibus scalpēdo vl' ut iuxta
vulgare loquar sepimus vel extinguim⁹.
Est aūt hec passio nōnunq̄ ita vehemēs vt
etiā cū vulneracōne carnis p vngues ꝛ effu
sioēs sanguis vix recedat q̄ passio si mem-
bra illa genitalia inuaserit cadit prorsus in
magnā angustiam qui hoc pati cogitur dū
ꝯtra huiusmodi pruritū remediū querit q̄le
fierꝫ in alijs mēbris ipē in pollucoēs fedas ꝛ
vere libidinosas atq̧ culpabiles ꝓlabitur
Tradūt insup medici q̄ in membris euenit
queđ passio ꝯsurgens ex quibusdā fumis

deſcendentibus venas menbrorum iſtorum et neruos adeo ꝙ ſedari non poteſt etiam per vſum carnalem vel aliam attrectacōe; queadmodum narrat Juuenalis. Jn quadam matrona nobili Romana. Eſt igitur in hoc caſu vel in ſimilibus tanꝙ de vera egritudine ad medicos recurrendum. Deniq; patet ex iſtis ꝙ pueri et puelle cum ſobrietate atq; diſciplina in cibis et potibus atq; ſocietatibus ne ab intrinſeca cauſa vel extrinſeca cōſueſcāt habere libidinoſas huiuſmodi cōmocōnes pc̄ci in ſua carne Aliogn̄ proruent ex conſuetudine velud in qn̄dam neceſſitatē hec agendi precipue dū etas grandior aduenerit. Delectacō inſup improbior et vehementior ſentietur. Qua in re confeſſores vel parentes cōmonicōnem aliquam facere debent pueris ⁊ puellis vt a talibus abſtineant. nec a ſe nec ab alijs turpiter ſe tractari permittant. Attendat quilibet diſcretus ex premiſſis quid agendum et videat ne dum nimiū ſeruatur loquēdi pudicicia ſequatur operū maior inordinacō et confeſſio de talibus nulla fiat. Attendat ex aduerſo ne dum prohibitio ſit expreſſa ip̄a conatum adaugeat verū namq; eſt illud poete Nitimur inuetitū. Porro ſi p̄entes ꝓhibeāt

filias ſuas ab oſculis viroꝝ ⁊ adoleſcẽtuloꝝ
ſimilit̄ ⁊ filios a puellaꝝ ꝯtrectacōibꝫ cur n̄
poterīt filios coarcere verbis aut verberibꝰ
ne ſeipōs aut ſeipſas ī uicē male ꝯtrectēt cū
ſit vtiqꝫ hoc flagicioſius ꝙ alterū ⁊ eo plus
habēs piculi quo minor ē illic verecūdia ⁊
licentia maior. Sileo hic de ſtultis ymo ne-
pharijs pentibꝰ erga ſuos ⁊ ſuas nimia fa-
miliaritate ꝯuemētibꝰ. Sileo de ceteis vl' ſ̄
uis vl' ancillis vel alijs qui permitīe hanc
ꝯtegioſiſſimā inducere ſub quadā ludi ſpe
cie nō verentur. veve mūdo ab hac corrupti
one viaꝝ oīs carnis ¶ Cōſideracō. tercia.

Attendamus tercio principaliter ꝙ
i theologico vl' morali negotio dū
inqſicio fit de aliquibus effectibꝰ vl'
opibꝰ an ſint vl' q̄lia ſint peccata. ꝯfaciēda ē
reſolutio pncipalis ⁊ finalis ad libertatē cō-
ſenſus vel diſſenſus in talibꝫ. et inde pccm̄
dicente. Auguſtino adeo eſt voluntarium
qđ ſi nō eēt voluntarium nō eſſet peccatum
Et iuxta coēm doctrinā. actus exterior ſuper
interiorē nichil addit malicie vl' morlis cul
pe ea ꝓpter pollucōes vl' fedas diſtillacōes
ex membris genitalibꝰ plus reſpicere ꝯue
nit ordinē moralē ꝙ naturalē licꝫ cōſideracō
naturaliū proficiat ad moraliū cognitionē

pleniorem queadmodū circa Irā. Inuidiā
gulam. et circa alia vicia p̄cipue carnalia q̄
materiā vel fomentū trahunt ſatis patet.

PReſupponam⁹ ¶Conſideracō quāta
igit̃ quarto ꝓ deciſione materie p̄ntis
ac ſimiliū ꝯformiter ad doctrinā Auguſti de
ꝓceſſu tēptacōis in nobis ſicut in Adā fuiſ
ſe ſcriptura cōmemorat ⁊ dica⁹ ꝙ cōmocō libi
dinoſa ꝯſurgit ꝓ ſtatu natuꝛē corrupte nob
etiā inuitis ⁊ ſepiſſime etiā p̄ueīt oē iudiciū
rōis neqꝫ per ꝯſequens ſubeſt arbitrio aut
ꝯſenſui libero Iux̃ Auguſtinū dicētem. Non
eſt in ptāte nr̄a q̄bus viſis tangamur ſ; eſt
in ptāte nr̄a reſpuere vel acceptare. Intelli
ge ſimilit̃ de auditu et olfactu de tactu et gu
ſtu. Proueit aūt hec inuolūtaria p̄uencō ex
corrupcōe nature p pccm originale ꝓ ſtatu
nature lapſe. Pro ſtatu vero nature p̄mitus
inſtitute ⁊ integre talis p̄uencō vicōſa neq̄
ꝗ ꝯtigiſſet. Fuiſſet ei regimē hōis talit̃ ordi
natū ꝙ ratio ſuū dominiū ſup̄ ſenſualitatē
abſqꝫ vlla p̄uentioē vel rebellione ſeruaſſet
ꝓptēa reputat̃ ois cōmotio talis libidiōſa
p̄ueniēs iudiciū rōis eſſe pccm ſaltē veīale
qm̄ ipa ꝯſurgit p̄ter vel con̄ iudiciū dn̄e fue
rōis. Verificat̃ ꝓinde dictū illud ſapientis
Nullus eſt abſqꝫ pccō etiā infās vnius diei

Prouenīēt quippe in quolibꝫ filio ade non
p̄ueligiato cōmocōnes hmōi p̄ter vel cōtra
iudiciū rōnis . Et ita ſumēdo large pccm̄ ve-
niale abſqꝫ tali diu viuē nō valem⁹ Dicitur
aūt talis cōmotio volūtaria magis a pecca-
trice volūtate p̄mi hoīs q̄ꝫ a ꝓpria . ꝓptēa ſi
debꝫ ꝓpriē appellari pccm̄ etiā veniale . opor-
tet ut aliquo modo ꝓpria voluntas ſit in
cauſa ¶ Conſideracō quinta

Nunc quito accedēdo ad inueſtigacōeꝫ
p̄ncipalis dubij . quādo talis ↄmotio
libidinoſa ē pccm̄ mortale ⁊ quādo nō . qm̄
de veniali attētis p̄miſſis nō ē faciēda pſcru-
tatio ſcrupuloſa vł dubia . Cōſiderem⁹ q̄li
ter ad illā cōmotionem ſeu tēptacōnē ſe ha
beat libēa volūtas ⁊ fieri poteſt multiplicit̄
Voluntas vno mō ſe habet pure p̄uatiuē tā
directe q̄ꝫ indirecte . hoc ē abſqꝫ oi actu voli
tiuo ꝓ oi differētia temporis q̄ nec āte vo
luit q̄ illa cōmotio fiēt nec aliqđ diſponēs
p ſe ad illam voluerit ⁊ dū ſit aut poſtquā
facta eſt non aduertit ⁊ ob hoc circa eā non
cōſentit vł diſſentit aliūde forſitā occupata
vł in ſompno Volūtas aliomodo ſe habet
pure poſitiue tam directe q̄ꝫ indirecte hoc ē
cum actu volitiuo vel nolitiuo . ſic q̄ antea
voluit deliberate vel voluit q̄ illa cōmotio

fieret aut dū fit vel facta eſt placet ſibi vel di-
ſplicet deliberate ſic ꝙ habet conſenſū vel diſ
ſenſū liberū in tali cōmotiōe acceptādo illā
vel de acceptando cū aduertētia. ꝙ ita vult
vel ita nō vult. Voluntas aliť ſe habet circa
cōmocō e3 illā libidinoſam q̄ſi medio mō ſic
ꝙ neq; ſe habet pure ꝑuatiue nec volendo
ſcilic3 illam nec nolendo. Et ſimiliter ſe non
habet pure poſitiē volendo deliberatiē illam
vel nolendo et ad eam actualiter ſe conuer-
tendo ſed ſe habet quaſi diſſimulando vel
dormiendo vel non curando. Ita ꝙ nec ex
preſſe vel actualiter conſenſit in illam cōmo
tionem libidinoſam nec diſſentit expreſſe
ſed diſſimulat ⁊ dormitat dum attendere ⁊
vigil eſſe tenetur. aut dum aduertit pericu
lum nec tamē obuiare vel reſilire conatur.

Conſideratio Sexta

Quocirca dicamus Sexto cōſequenter
ꝙ diſtingui ſolet in voluntate duplex
conſenſus vnus completus deliberatiuus ⁊
directus. Alter incompletus vel interpreta
tiuus et indirectus. Primus fit dum volun
tas ſufficienter et actualiter aduertit per iu
diciū rōnis reflectentis ſe ſup ſe. ꝙ ſic vel ſic
agit vult nōlominus ſic agere ⁊ hic ꝯſenſus
eſt cōmuniter ſatis notus etiā apud paruum

eruditos vel in moralibꝰ vſitatos quia ple-
nus ē ⁊ directꝰ. Alterū vero ꝯſēſum quē dici
mus intꝑ̄tatiuū difficilius ē aduertē. nā fit
multis modis. Vnus ē quādo rō debet eē
pugil circa aliqđ reprimēdū vel repellēdū
dū iam inſurgit actualiter ſed omittit ⁊ ne-
gligit repellē quaſi tacēs. Juxta illud vul
gatū. Qui tacet ꝯſētire videtur. ſic nauta
negligēs dicitur cauſa ſubmerſionis nauis
Notāter vero dicitur qn̄ rō debet eſſe pugil
circa aliqđ reprimēdū qꝛ ſi actꝰ eſſꝫ indiffe-
rēs vl' tal' circa quē ratio nō deberet labora
re ad repellēdū ſeu reprimēdū qꝛ ſcꝫ nō im
minꝫ piculū peccati p ſilētiū ſuū. tūc nō dici
tur volūtas ī tali ſilētio ꝯſētire. vnde poci
us aliquādo deberet dici diſſentiēs ſicut fit
in tēptacōnibꝰ blaſphemie ⁊ multis alijs
q̄ meliꝰ vīcūtur ſilēdo ſiue nō aduertēdo q̄p
pugnādo ⁊ directe conādo. ſic in ciuilibꝰ qn̄
quid verū ē. aut quod tacet non ſtatī vide
tur ꝯſentire ymo verius diſſentire iudicatur
Alia r̄gula dicit. Qui tacꝫ nō ꝯcedit ā negat
Ampliꝰ vero fit ꝯſenſus iſte ſecūdꝰ nōnūq̄
indirectus quādo ſcilicꝫ volūtas aliqđ vult
vel agit ad quod ſolet ſequi aliud qđ ē pec
catū ut cū aliquis inebriat ſe volūtarie ad
qđ ſeq̄tur dormitio ⁊ ex dormicōne omiſſio

ſurgendi ad officiū dimū ad qd obligatur dicit̄ hec omiſſio ſurgendi volūtaria indirecte ſcilicȝ ex pͥmario cōſenſu mō dicto. Actꝰ vero ꝯſequentes inde tm̄ habēt de viciō quātū de cōſenſu in pͥncipali actu pͥmo nec amplꝰ ſi inde adderet̄ alius cōſenſus. ¶ Poſſumꝰ alijs verbis diſtinguere de ꝯſenſu volūtatis et ſimilr̄ de diſſenſu. Vn̄ ꝓpoſito aliquo obiecto culpabili volūtas poteſt ſe circa illud habere ſeptuplicit̄. Vno mō qꝛ vult obiectū illud eſſe. Alio mō qꝛ vult interp̄tatiue ſeu imputatiue. Item vult illud directe vel indirecte. Itē vult illud plene ꝛ pfecte. aut vult illud ſemiplene ꝛ impfcte. Item Poſtremo habȝ ſe ſuſpenſiue ꝛ quodāmō neutralit̄ qꝛ ſi ſcȝ nullū habȝ actū nolēdi vel volēdi circa illud ſȝ tenȝ iudiciū rōis in ſuſpēſo ꝉ ad aliud ſe diūtit. Et hec diſtinctō ſi bn̄ ꝯcipiat̄ clauis eſt in oī negocō morali ad apiēdū exitū difficultatibus innuēris. ¶ Cōſideratō ſeptiā

Dicamꝰ vltra ſeptiō qꝛ circa actū carnalē aut aliquē hmoi actū ꝓpoſitū volūtati ipa ſe pōt hr̄e multiplr̄. Vno mō qꝛ ꝯſētit in opꝰ ſi facultas adeſſet aut ñ pudor vel timor huānꝰ impediret. Alio mō qꝛ licȝ refugiat ꝛ horreat ꝯſētiē in opꝰ tale nephariū. ipa nllominꝰ ūſat ꝛ ꝛuēſat in aīo ſuo cogitacōȝ de illo

Et iterū pōt fieri multipliciter. Vno mō ut
deliberate plene ⁊ directe. Jn hac cogitati-
one delectetur ⁊ hoc pccm̄ ē ī illo cui prohi-
bitꝰ ē carnalis ꝯcubitꝰ ſecus in vxoratis Si
eni aliq̄s actꝰ ꝓhibitꝰ ē ꝯſequēter delecta-
tio. Similr̄ ſi actꝰ pmittitur. pmittit̄ ſimil̄
delectacō ꝯſequēs directe ⁊ de p ſe ad illū ac
tū. Notāter additur ⁊ de p ſe qm̄ inſpicē mu-
lierē nō ē de p ſe peccatū ſic nec delectacō de
p ſe ꝯſequēs ſed de p accidēs conſurgit cre
bro delectatio illa libidinoſa in ꝯtinēte quā
cōtinēs nō habēt. Hec aūt regl'a multū no
tanda ē cōtra ſcrupulos ex vna parte et ex
altera pte cōtra piculū ⁊ ꝓ licitis etiā caute
dimittēdū. Cogitat alio mō talis circa car
nalē delectacōnē ut eam poſſit ſatagendo ⁊
conādo quaſi p vim vl' induſtriā repellere
⁊ nō ſemp expedit ſicut nec pugnare cū ve
nenoſo ſerpēte dū aliter pōt declinari Cogi
tat alio mō ex quadā ſola curioſitate q̄ ſepe
noxia ē ⁊ criminalis. Cogitat alio mō quia
nō aduertit piculū iminē ſibi ꝓ tali cogita
cōe ſed in exēciciū virtutis ſibi cōuertitur et
hec pōt eſſe virtuoſa et caueatur ſufficiēter
piculū. Cogitat alio mdo q̄r vult ⁊ cogitur
de hac materia docere alios vel de ipſius cō
ditione plenius edoceri. Et ſi hec agit cum

apposicōne inculpate tutele nō peccat mōliter etiam vbi pollucō sequeretur. Sic diceretur cum homo cogitur audire confessiones aut equitare et si qua sunt similia. Deniqꝫ voluntas quādoqꝫ se habet ad actū talem propositum quodāmodo neutralit̄ vel suspē siue quia nec expedit circa hec deliberare vt si sit loci et temporis oportunitas aut si proponatur sibi quid mallet vel in actum illum consentire vel perpetue ardere tute facit si non deliberet de vtraqꝫ parte propter periculū incidendi vel in presūptionem falsam si eligeret perpetuo ardē vel in pcc̄m mortale si eligeret in actum illum consētire. Hec est cautela cōueniens multum ꝛ expediens aduersus interrogacōes q̄ vel intus vel exterius curiose fieri solent vel proponi vbi periculū imminet quicquid eligatur. Et ita reliquit̄ verificacō illius prouerbij vulgaris. Silere melius est q̄ stulticiā dicere. Sic agebat q̄ dixit. Et factus sum sicut homo non audiēs et non habens in ore suo redargutiones

Nota

Consideratio Octaua

Veniamus nūc octauo ad respondendū quibusdā interrogatioibus in hac materia de pollucōne que fieret vigilādo ꝛ proposicōes aliqs ānotem⁹ q̄ ad materias alias

deducte ꝑtere potuerūt occaſionē cognoſcē-
di veritatē de peccatis ¶ Prima ꝓpoſitio
Nulla pollucō diurna vl' nocturna plus
habz de peccato q̄ fuerit de conſēſu cir
ca illam i libero arbitrio. Sic de ira inuidia
gula ⁊ ſimilibus dicitur. Patet ꝓpoſitio ex
tertio notabili. Unde ſi null9 fuit ꝯſēſus ve-
r9 vl' interp̄tatiuus direct9 vl' indirectus ꝑ
fectus vl' imꝑfect9 nullū prorſus erit pollu
cō illa peccatū. Iſta ē expreſſa. Aug9 ſētētia
de. ci. dei loquētis de corrupta ꝑ violētiā. Di
cit eni q̄ illa delectatio nullū ē peccatū in cor
pore diſſentientis ſicut nec in corpore dormi-
ētis. Et bonī. ven. dicit eū loqui etiā de pecca
to ꝓprie veniali. ſi autē fuerit alter iſtorū
cōſenſuū tūc iudicādus eit de q̄litate ⁊ quā
titate peccati ꝓportionabiliter ad ꝯſenſum
Cōſenſus itaqꝫ verus plus habet culpe q̄
interpretatiu9 cetis pib9 ⁊ ꝯſenſus direct9
pl9 q̄ indirect9 ⁊ ꝯſenſus plen9 pl9 q̄ imper
fectus ymo ꝯſēſus verus dū imꝑfectus ē ex
fragilitatē vl' ignorantia ſepe reputatur ſo
lū venialis. qui ſi ꝑfectus eēt mortalis dice
retur. Similiter ꝯſēſus indirectus non pl9
cauſat in ſequētib9 actibus de malitia q̄ ipē
ſit malus. Et ita pollucō veniēs ex ſolo ꝯſen
ſu in ēpulā venialē dicenda ē ſolū venialis

Exemplū de incestu loth ſm̄ doctores. et hec valet ad materiã de pollucōne nocturna cognoſcenda ymo ſi iam peccatum ſit deletum per penitentiã non oportʒ ſequentes actus eſſe nouas culpas ex iſta racōne.

Secūda propoſitio

Nvlla pollutio diurna debet ꝓprie dici mollicies niſi fuerit per conſenſum liberum vno modo vel alio ꝓuocata vel extorta patet ex precedēti quoniã ſicut nō fuit pollutio hec in ptāte pacientis. Ita nec peccatum Mollicies autem ſonat in peccatū. quoniã dicit Apoſtol9. q̄ neqʒ molles regnum dei poſſidebunt

Tercia propoſitio

Nvlla talis pollucō debʒ reputari caſus reſeruatus ſub noīe molliciei ymo nec peccatū ut dictū. Patʒ quia nō eſt mollicies et magis dolēdus eſt qui hmoī eſt tale aliquid ptuliſſe q̄ꝫ egiſſe vel voluiſſe ſicut contingit in erectione pudendi intelligitur cum conſenſu voluntatis. Additum eſt ſub nomine molliciei quia forſan in caſu poſſet ſuperior caſum talem ſibi ad horam vel quo ad aliquos reſeruare nō quia peccatum ſit ſed ut magis inſtrueretur et inſtrueret ſi ſit peccatum vel diſſentiēs ad peccatum ſeu ad pcc̄i piculū et ſi ſit pollutio proprie dicta

hoc tamē generaliter ⁊ ꝑ ſēp fiei duriſſimū
eſſȝ ẏmo ſtultū ¶ Propoſitio quarta

Nullus fluxus ex mēbris generationi
deputatis reputād⁹ ē de ſe pollucō vł
mollicies ſi nō fuerit vere ſeminalis. vnde
fluxus vrinalis vel menſtrualis vł alteius
humoris medij nequaꝗ̄ appellād⁹ ē molli-
ties ſiue pollucō ⁊ ex cōſequēti patet ꝙ nec
iſti caſus reſuari deberēt ſub noīe pollucōis
ſicut ꝓpoſitio p̄cedēs exponebat. ſed dictū
ē in ꝓpoſitioē ꝙ iſti fluxus nō ſūt reputādi
de ſe mollities quoniā de ꝑ accidēs vel prop-
ter adiunctū aliqđ pōt ſecus euenire ſicut
propoſitio ſequēs docȝ ¶ Propoſitio quīta

Nulla pollucōne vel fluxu cōtingentib⁹
ſtat hominē grauiori et inordinatiori
feditate animā ſuā maculare ꝗ̄ facit alius
vere pollut⁹ qui ꝑ mollitiē ẏmo ꝑ fornicati
onē ẏmo ꝑ adulteriū vł ſaclegiū vł inceſtū
ſuperat⁹. Deducitur hec propoſitio ꝑ illa q̄
de cauſa delectationis et pruritus in ſecūdo
notabili p̄diximꝰ vnde ⁊ propter hoc ſpado
dicitur deflorare virginē. dicuntur inſup tā
pueri ꝗ̄ puelle āte ānos nubiles exardeſcē
in iuicē. Dicitur etiā frigidi ⁊ maleficiati nō
potētes ſeminaē nepharijs neq̄ſſimis non
nūꝗ̄ illecebris ſe met īqnaē ⁊ eo flagitioſi⁹

ſunt iſta p cõtrectationem illicitam aut aliq̃
quo diutius durat viget ⁊ ardeſcit abſq; ſe
dacõne per effluxum ſeminis hec ignomini
oſa labes paſſionis.

POllutio vel fluxus qui vel nichil habue
runt de conſenſu nec per cõſequens de
peccato non impediunt hoīem de per ſe a ce
lebracõe. Dicimus de per ſe. quia de p accñs
aliter eſt. utpute ꝙ patiens ſcrupuloſus et
timidus eſt in hac pte ⁊ faciens ſibi ↄſciā;
inquietam ⁊ dubiam. aut quia patiens ſen
tit ſe ex hac feditate diſcraſiatum in animo
ac deiectum. Aut quia nequit ſufficienter co
gitacões lubricas aut turpes inde conſur
gẽtes depellere. Vnde notand ꝙ ſicut yma
ginacões voluntarie et lubrice diſponũt
maxime ad hmõi fedas ↄmotiones. Ita vi
ceuerſa ſompnia nõnunꝗ de nocte. vel cogi
tacões in vigilia prouemũt ex huiuſmoi
cõmotione ⁊ carnali ſtimulacõne quẽadmo
dũ iratus aliter ⁊ alia cogitat ꝙ̃ mitigatus
⁊ timens ꝙ̃ ſecurus. Dicamus pterea circa
principale ꝙ de illo de quo loquimur. Licet
inuoluntarius fuerit in patiendo remanet
tamen in aīma quedã carnalis deguſtatio
qm̃ ſicut guſtatu ſpiritu deſipit caro. Ita gu
ſtata carñli voluptate ⁊ inuitis deſipit ſpũs.

Addunt alij immitētes dictis Boven et ſimi-
liū dicētes impedimētum generale eē eo q
req̄ritur ad celebrationē mūditia nedū ſpi
ritualis a peccato ꝫ corporal' ab huiꝰmoi fe-
do humore hoc q̄liter habeat veritatem pu
taꝰ apparuiſſe dū i tracta. de pollu. noctur̄
loq̄remur. Vnde dn̄s de palude eruditꝰ in
legibꝰ tā canonicis q̄ ciuilibus q̄ diuinis
dicit de pollucōe nocturna ſi cauſam nō ha
bueit culpabilē q debz hō ceſſare a celebra
cōe dz inq̄ de ꝯgruo nō de p̄cepto ſic q peccꝫ
mortaliter ſi celebret. Sic videtur. Augꝰ. de
quotidie ꝯmunicātibꝰ. qd nec laudat nec vi-
tuperat ſed eos ſuo ſēſui ꝛ deuotioni derelin
quit. Vnde ſi alter ꝯiugū reddēs debitū nō
arcetur a ꝯmunioē ſecūdum. Boñ ven. videt̄
q illa macula corpalis nō impedit ꝯmunio-
nē ymo nec impediret celebrationē in ſacdo-
te greco qui ſimiliter vxori reddere debitū
tenetur poſtulāti ¶Propoſitio ſeptima

Sicut nō ommis illecebroſa cogitacō cō
ſurgēs in anima etiam cū aliquo ꝯſēſu
dubio vl' interp̄tatio vel impfecto Similiter
nec ōnis pruritꝰ vel titilatio vl' ſtimulatio
conſurgēs in mēbris genitalibꝰ ex hac ille-
cebra impediunt a celebracōe. Sic nec ꝯflux
us inde ꝯſequens de p ſe impedit dū tō nō

conſentit vel dum remittitur nec plene cōſen
tit in illum. Primam partem vt arbitror cō
cedunt omēs. De ſcđa vero parte ſimilis eſt
ratio ſi propoſicō p̄cedens attendatur. Con
ciliū tamen eſt in hac parte vt vitentur di
ligenter occaſiones et ſatagat homo ne mo
roſam et ſenſualem cogitacōnem in ſe qua
lemcūq; ſic figat de aliquo et circa aliquod
quin eam dū vult poſſit euellere. Ita accō
moda te rebus dicit Seneca et non da cogi
tacōnes carnales et fluxus inde ſequentes
abſq; conſenſu voluntario vincuntur plerū
q; ſalubrius tuci9 et efficacius ſi ratio ſe ha
bet circa illas per modum non curantis vel
diuertentis voluntatem ad alia q̄ ſi ſollici
tetur triſtet᷑ turbetur et tenētur tales expel
lere. Notetur in hoc loco tractatulus in gal
lico de remedio contra temptacōes blaſphe
mie compoſitus. Auget itaq; cogitatio ve
hemens vel ymaginatio conatū ac proinde
nutrit cogitationes huiuſmodi ȳmo mul
tiplicat ⁊ efficaciores reddit ad fluxum cōſe
quendū q̄ ſi diſſimulauerit neq; curauerit
plus q̄ de alterius humōris natural' fluxu ac
q̄eſceret. Poſſet aptari circa rē hāc exēplū de
Iuuenibus q̄ trabē in alto poſitā nūq̄ abſq;
caſu trāſirent q̄ audaces per conſuetudinē

aut aliũde tota ſecuritate tranſibunt. Fit
autẽ diuerſio talis multipliciter ꝯmunis p
impreſſionẽ ſigilli crucis i pectore vel in frõ
te quod aliqui reputãt efficaciſſimum ſicut
illud ſignũ ẽ triũphale atq ſalutiferum ſu
me preteа humilitatis vincit autẽ humili-
tas laqueos dyaboli dicente Anthonio fit
hec diuerſio aliquando p leſionẽ aliquã cor
palẽ in ligua vl' alibi. Quãdoq p exꝓbracõ-
nẽ ⁊ allocutionẽ ſeuerã ſuaꝝ cogitacõnum
tãquam eſſet aliquis apparens temptator
exteius phy.phy ve vobis cogitationes vi
liſſime ꝓcul hinc abite i malã horã venеitis
ſum aliis occupatꝰ. Nõ de vobis auditũ nõ
viſum. diſcedite ab hinc. Syrenes vſq i exi
ciũ dulces. Fit ⁊ h diuerſio nõnũq̃ p irriſio
nẽ quãdã talis illuſiois ꝯſurgẽtis tã multi
pliciter i animo ⁊ turpiter fit deniq p vita
tionẽ per ꝯfeſſionẽ puram ⁊ nudã ⁊ ſupra
modum per ſpem et imploracõnem diuini
auxilij ſine quo continens nemo plene eẽ
poteſt

Propoſitio octaua

Difficile eſt vel impoſſibile abſq diuina
illuminacõne cognoſcẽ ctitudinaliter
radicem ⁊ cauſã pollutionis diurne ſi videlꝫ
veniat ex conſẽſu vero vl' iterꝑtatiuo ã con
ſẽſu directo vl' idirecto aut a ꝯſẽſu ſupiois

racōnis vel inferioris ꝓuenit. Puto ꝑpoſicō-
nē hāc cōſideratib; eē notā. Ex quo ꝯſequēt
infert. ꝙ ꝗ btūs eſt vir q̄ ſemꝑ eſt pauidꝰ ⁊
ꝙ bonarū mētiū eſt facē ꝯſciam vbi de nccita
te nō eſſ; aliqn̄ faciēda. expedit de talib; ꝯfi
teri. ⁊ non ſine cōſilio prudētū ⁊ expertorū
propter talia nichilipendere vel ꝯtempnere
In ſeipis aūt expedit ꝙ poſt ꝯciliū acceptū
a prudētibus exptis ⁊ deuotis dimittat hō
ſcrupulos ⁊ timores nimios. alioquin nichi
lominꝰ cadēt in puſillanimitatē quādā ⁊ in
quietacōem ſpūs que non poſſet ſufficientē
recipe illum cuius in pace factus eſt locus.
nec aſcēdit vnꝙ talis aīa impfectōis ſblimi
tatē. Sʒ vero ſupior ⁊ exptus cuius in hac
re q̄ritur cōſiliū a ſbditis. poſtꝙ exploraue
rit oīa dicē diffinitiē. ⁊ ſolida rñſioē. tu fac
ita. qm̄ ſi medicus in medendo vacillaueit
q̄lis in egroto ſpanda erit ſecura ſtabilitas
hinc tragicus ait. Qui dubiā ſalutē dat af
flictis negat. ¶ Propoſicō nona.

Ad obuiandum piculis ⁊ ſcrupulis qui
ꝯſurgūt ex fluxu fedo diurno. ꝯſiderā
de ſunt diligenter cauſe et radices. ut eis ꝯ
gnitis fiat diligens ⁊ diſcreta prouiſio. Di
ſcretam vero dicimus prouiſionē; que nec
velit abſcondere cauſas cū maiori detrimento

ꝑiculi ⁊ ſcādalo q̄ꝛ ſit huiꝰ moi̅ fluxꝰ q̃ q̄n̄ꝙ
non eſt niſi venialis ꝑ̄ſertim dū humoꝛ ille
mediꝰ quē diximꝰ nec ex aduerſo ꝑmittit
ea licētioſe fiei q̃ de ſe culpāda ſūt ⁊ reſecaꝛ
faciliter poſſunt cuiꝰ moi̅ ſūt lubrici aſpectꝰ
viſus inepti ſocietas plꝰ q̄ꝛ decet amicabiꝉ
in ſe gerens delectationē ⁊ ſi non de ꝑ ſe libi
dinoſam piculoſam tñ ⁊ plꝰ equo ſenſualē
que nichilominꝰ aliqn̄do ſub officiis aliq̄bꝰ
ſpiritualꝭ edeficii ut ē confeſſio vꝉ lectio vꝉ
eruditio colorarē ymo verius obſcurare ſe co-
natur. Sꝫ ⁊ caueat aliorū ſupioꝛ ſibi a ſuſpi-
tionibꝰ nimis ⁊ a q̃dā ut ſic loquar inutili
zelotipia ꝯ̇ca ſubditos ſe ꝯtineat nō indicēs
ieiunia exceſſiua vel ſepans eos ab inuicem
inutiliter et ſpūalia colloquia vel offitia ve-
tās eis. Serua demiꝙ ꝯmitū illud Ne quid
nimis. Et illud ſapientis. Noli nimium eſſe
iuſtꝰ qꝛ qui nimis emūgit elicit ſaguinem
Difficile ē fateoꝛ i hac re ſe aurea medioc̄ta
te tenē ſed ſpiritualꝭ omnia diiudicat veluđ
in aere ſplēdido mediāte ſole Velut ꝑ̄tea in
fonte lucido et illū iudicat ſup oīnē diē Carn̄
lis vero iudicat velut in fōte turbido ⁊ limo
ſo nō diſcernēs de groſſis etiā reptilibus ve
nenoſis immixtis velut ꝑ̄tea in domo caligi
noſa vir attrectādo diſcernens hec ab illis

iudicat poſtremo vix inter diē ⁊ noctē · ⁊ ita
frequētiſſime ſeſe fallit ⁊ impingit i die vel d̃
i tenebris · ſʒ ſaluare illū dʒ ſpūalis ductrix
man⁹ · q; ſi remittitur ſeducere ſpūt ſi p̄mon
ſtratio ſibi ſi prior ⁊ abbas mauult eſſe dū
trāſit p tenebras ⁊ p obrupta portabit q̄dē
ille dampnacōnem ſuā ⁊ dux liber euadet.

Pollucōnē corpalē ¶ Propoſitio · x ·
qñ precedit ꝯſēſus qñ comitatur qñ
ſenſus ē circa eā nō ꝯſenſus · qñ vero ſēſus
eaʒ opatur · ⁊ ita fit non ſolum cū ꝯſenſu vel
ſenſu · ſʒ ex conſenſu vltimū hoꝝ grauius eſt
⁊ reddit ꝓprie pollucōnem culpabilem. De
mqʒ tria prima licet non reddant proprie
et de per ſe pollutioneʒ culpabilem ſunt ipā
culpe ⁊ peccata · Alterū vero quādo ſcilicʒ pol
lucō fit cum ſenſu non eſt de per ſe peccatum
ymmo frequenter auget meritum tanquā
materia virtutis dū reſiſtitur violentie paſ
ſionis que dū ſentitur ipſa magis ⁊ magis
allicit ⁊ impellit. ¶ Quare ſimiliter reſiſten
tia habet plus virtutis · Addamus · q; et ſi
pollutio corporalis et vere ſeminalis diur
na · vel nocturna · nullo modo debet ſcienter
extorqueri etiam pro ſanitate vel alleuiacō
ne corporis vel iudicij racōnis cōſequendi
Si tamē dū ſine tali ꝯſēſu procurante eam

vl' extorquēte ꝑuenit ipā placeat non qꝛ de
lectacō eſt ſ; qꝛ alleuiacōnē corporis opatur
hec non iudicatur eſſe peccatū· videat tamē
homo pſertī nouicius ne huiuſmoī cōplacē
tia ſe ſeducat pretendens vnū ꝛ agēs alte
rū ·Salubrius eſt itaqꝫ cogitacōnes et iudi
cia circa rem hāc diuertere q̄ꝫ habere

Propoſitio vndecima

POllutio diurna vl' nocturna dū ſētitur
effinere non debet violenter ꝓhiberi ſi
ꝓbabiliter eſtimetur qꝛ hmoī violentia fru
ſtra eſſet Nichilominus ꝑ exercitacōe virtu
tis et ꝑ euaſione pīculi videtur expediens
ut homo conetur prohibere quātū ſētit vel
expitur cōmode fieri poſſe qm̄ ꝛ ſi hec retētio
nocere debeat corpori prodeit anime Natura
deniqꝫ poſtmodum vno mō vel alio talem
humorē a ſe eicit patet in mulierib9 puerpe
ris quib9 ſiccātur māme dum nō elicitur lac
Alioquin ſēp fluere patum ē Sic pollutioēs
iſte p̄mo ꝛ pruritus tutius nō vtendo vel ex
erceudo ſed abſtinendo vincūtur Similiter
aūt expti eē in pruritu ſēſuali ·Hec āt pollu
cō etiā in vigilia ſi in principio vſqꝫ ad fineꝫ
habeat iugiter rationē ꝛ volūtatē remitētē
q̄ntū pōt iuxta caſum negocij volūtas repu
tabitur nedum non peccaſſe mortaliter ſed

multiplicit meruisse iuxta illud btē lucie. Si
me in vitam corruperis michi castitas du
plicabitur ad coronaz. Pōt autē casus diur
ne pollutiōis euenire circa eos q̄ hn̄t de ne
cessitate audire ꝯfessiōes vel aliqua talia co
gitare vel agere ad q̄ sequitur aliqn̄ remitē
tibꝫ eis toto posse. ⁊ sibi ꝑcauētibꝫ ab inicō
vsqꝫ ad finez talis passio feditatis. ꝙ si qs
dicit omittat talis qui tam fragilis est ⁊ lu
bricus audire ꝯfessiones. ꝑdicare ⁊ similia
Rn̄detur ꝙ in multis casibus non oportꝫ hoc
fieri ꝓpter necitatem cōsiliȷ ⁊ euitacōez scan
dali ⁊ obligacōnem officiȷ. sed quales sunt
isti casus non potest gn̄aliter arte determiā
ri. Referamus hoc ad illud ꝙ sapiens iudi
cabit circūstantiarū condicōe pensata. Con
sulo tamē vt auditurus ꝯfessiones in hmoi
piculo accedat ꝑparatus cū timore ⁊ tremo
re. Auētat insup qn̄tū potest faciē seu oculū
carnis ⁊ nō min⁹ oculū mētis ab aspectu sen
suali illius q̄ ꝯfitetur sed ascēdat in arcē rōis
Illicqꝫ recogitet aīam illi⁹ velud egrotā et
sauciā ꝙ caro nō ꝓdest quicꝙ. Deīn celebra
tur⁹ si pōt officiū hoc differre post missam fu
am tuci⁹ agit qm̄ recēs hmōi flux⁹ pl⁹ impe
dit celebracōz ꝙ vetus. Cōstituat ꝑtea cōfes
sor ⁊ i illo statu corꝑis i quo mi⁹ scādalizabit

vt ſtet vel flectet genua· vel alicubi pro ſe
ꝓſternet. Sic inſup ſermo ſuus dū ad talia
ventū fuerit breuis ⁊ rigidus preſertī vbi
cōfitens paratus eſt non remitente verecū
dia ſponte totum virus euemire · ſꝫ ꝑ affabi
litatē quandā oꝫ a cōfitente nimis verecū
de nuditatem ſue feditatis extorquere · ꝓfe
cto vbi maius ineſt periculū· ſꝫ ſi caritas ad
hec feda ſcrutanda deſcendat nō curioſitas
aut lubricitas iuuabit· caritatis auctor deus
faciens cū temptacōne prouentū. ¶ Noten
tur ad intellectū pleniorem p̄miſſoꝝ prima
ſumma ꝯfeſſoꝝ. ti· iij· li· iij· de bigamis · vbi
queritur quō perditur virginitas. ¶ Itē
tractatulus quem aſcribunt aliqui ſancto
Thome· ſꝫ magis apparet ex ſtilo ⁊ mateia
ꝙ ſit bonaven. qui incipit. Rm̄ fūdamentū
⁊ ianua. ⁊ eſt vtilis multum.

¶ Explicit tractatulus venerabilis mgr̄i
Iohis gerſon· de polluꝯōibꝫ diurnis.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Incipit forma abſolucõis ſacramẽtal
eiuſdem Mgrĩ Joħ Gerſon.

Gracia tibi ⁊ pax frater cariſſime
petis primo ſi apud aliquẽ docto
rem reperiatur forma autẽticã
abſolucõnis ſacramẽtalis. Rño
ꝙ ſic. Et de hoc videatur ſũma cõfeſſoꝝ vel
Bertelina ſup hoc verbo Abſolucõ. In illa
queſtione vtrũ forma abſolucõis debeat
fieri ſub modo indicatio. Et ſm illa que ibid
repiuntur patebit ſatis tñſio. Ad illud
qd ſecundo petis ſcȝ. Rue ſit forma ſufficiẽs
Deinde ad terciũ ꝙ queris. Vnde tot varie
tates in forma iſta abſolucõis. Rño. ꝙ
ex ignorantia vel negligẽtia ſufficientꝰ inqui-
rendi que agenda ſunt circa ſacramenta.
Sed cur quid plus circa iſtam formã ꝙ̃ cir
ca alias. Racõ vna eſt. qꝛ alie forme dicun
tur publice ⁊ inueniũtur ſcripte. ſicqꝫ legun
tur. hic aũt occulte ⁊ abſqꝫ libris ⁊ arbitꝭ
ſit negotiũ. Poteſt ⁊ alia racõ dari. qꝛ actꝰ
cõfeſſiõis ⁊ abſolucõis eſt quidã actus iu
dicialis. vbi videtur ſufficere ꝙ ſacerdos iu
dex explicet ſententiã ſuam quibuſcũqꝫ ver
bis dũ tñ intendat abſoluẽ ſicut dicimꝰ in
mr̃imoio. ꝙ ꝯſẽſus interior ãboꝝ ſignificatꝰ.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

exterius qualibuſcunqȝ verbis ymmo et ſi
gnis ſicut in muto ſufficit ad mrĩmoniũ con
trahendum. Deinde pro ſolutione aliorum
queſitorum ⁊ declaratione premiſſorum ſcri
bam tibi modum quo vtor in huiuſmoi ab
ſolucõibus. vnde ſi nichil dubitatur de ex
cõmunicacõe contracta. dico primo per mo
dum imprecacõnis que de congruo premit

Dominꝰ Abſolutio. titur.

noſter ihesus criſtus. te abſoluat vel
parcat tibi deus vel dum mora maior eſt.
Miſereatur tui oipotens deus ⁊c̃ Deinde ſb
iũgo cum intencõne interiori abſoluẽdi qñ
tum poſſum. et ſcđm auctoritatem nichi cõ
miſſam et dico Ego te abſoluo a peccatis tu
is in noie patris et filij et ſpũs ſancti. Amẽ
Nec oportet aliud addere. nec iſtud prono
men alijs nec iſtud adiectiuũ omnibus. nec
iſtud oblitis. nec illud cõtritis. ymo poteſt
nocere ſi ponitur hoc adiectiuũ contritis. cũ
virtus ſacramentalis abſolucõis valeat ſu
per peccata ſolũ attrita licet nondũ cõtrita
Et ita eſt additio quodãmodo diſtrahens
que preſupponit contritionem preceſſiſſe
que nõ ſemper pre requiritur vt dictum eſt
Item nec oportet addere quãtum poſſum
et adhuc minus iſtud quantũ debeo. quia

ſepe ſacerdos non tenetur aut dȝ abſoluē
ꝛ ita eſt ad dicō diſtrahens. Item nec oȝ ad-
dere. auctoritate michi ꝯmiſſa ꝛc. Oīa enim
talia ſufficienť fiūt ꝛ valent ꝑ intencōnem
interiorem quam hȝ ſacerdos vel habuit ī
volendo abſoluere. Vn̄ pro regula teneať
ꝙ forme ſacramentoꝝ dn̄t eē abſolute ꝛ nō
ꝯdicōnales. Et ſi opponatur ꝙ in baptiſmo
dr qn̄qȝ. Si tu nō es baptizatus. ego te bap
tizo ꝛc. Rendeo ꝙ illa conditio non ſe tenet
nec tenere debȝ ex ꝑte forme. ſed ſolū referē
da eſt ad explicacōnem intencōis quā hȝ
ſacerdos. quā intencōem ideo explicat ne
putetur velle baptizare pueꝝ iā baptizatū
ꝛ ita facere iniuriam ſacramento. Vn̄ apō
deum ſufficeret intencō interior ſine tali ex
plicacōne niſi quia ſic eccleſia voluit fieri cā
dicta. Simile eſſȝ in dubio ꝙ aliquis hrēt
de hoſtia poſita an̄ eum dum celebrat ꝛ neſ
cit plene ſi cōſecrata ſit iam vel non. utpu
ta quia neſcit ſi ꝓtulerit ſufficiēter verba ꝛc.
Tūc ſi neceſſaria ſit ſecuritas amplior ſuffi-
ciet ꝙ hō cū intētione iſta ꝙ nō intēdit cōſe
crare iſtā hoſtiā ſi ſit cōſecrata dicat verba
ꝯſecratiōis ꝗuis talis repetitio non ſit paſ-
ſim faciēda nec eſſet ī hoc aſſueſcendū. Ad
datur ꝙ predcā forē abſolutiōis ſacᵉmētał

ſufficit in quacunq; abſolucōne pro peccatis
ſiue fiet ꝯfeſſio poſt vnā abſolucōez iam da
tam ſiue nō. Nec oportet dicere. Abſoluo te
ab iſto peccato ⁊c̄. ſ; ſuffic̄ ſicut p̄us. Deniq;
tutius obſeruatur breuis ⁊ ſuccincta forma
abſoluendi predcā. ꝙ dū ſiūt tot addicōes
q̄ vel ſūt ſupflue. vel qn̄; diſtrahētes aut im
peditiue. Ceteꝝ quo ad abſolucōem de excōi
cacōe. R̄ndetur ꝙ i foro publico nō ſacramē
tali nulla certa for̄ requirit̄. ſufficit ꝙ ille q̄
ptātē iudiciariā ſigficet intētionē ſuā q̄ vult
talem abſolutū eē. Porro quo ad ſacramē
talē abſolutionē que ulterius requiritur. ⁊
circa cuius omiſſionem multi deficiūt. preci
ſa forma non ita requiritur ſicut in alijs ſac̄
mentis. vnde iſta forma ſufficit cū intētioē
interiori ſicut prius explicabatur. Ego abſol
uo te ab excōicatione vel excōicationib; ⁊c̄.
Et p̄ōt addi l; nō ſit necc̄ariū iſtud. ⁊ reſtituo
te ſacramētis eccl̄ie ⁊ oīomb; d̄inis. In noie
pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūs ſcī. Verū quo ad minorem
excōmuīcacōez. que ꝯtrahitur ex participa
tione cū excōmuīcatis ſufficit eadem forma.
S; quo ad excōicationē largo noie dictā. q̄
ꝯtrahitur ex quolibet peccato mortali. qđ ſe
parat hoīem a deo. puto ꝙ nō requiritur ſpe
cialis for̄. ſ; ſufficit illa que dicta eſt ꝑ pccīs.

Amplius vero quo ad irregularitates cō
tractas celebrando in excōicacōne vel alio
tali modo ſicut habetur in ꝯſtitucōibꝫ decre
taliū. forma nō eſt certa ⁊ preciſe requiſita
cū ſit quidā actus iudicialis magis quodā
mō ꝙ̄ ordis. Nichilominꝰ pōt ꝯgrue ſic dici
ſicut etiā pmarioꝝ vſus hꝫ. Ego abſoluo te
ab irregularitate vel irregularitatibꝫ ſi ſint
plures. ⁊ reſtituo te ſacramentis eccleſie. ⁊
diſpenſo tecum. Et hoc ponitur pro futuro
tempore ut hō legittīe poſſit celebrare vel
vti ſacramentis. Deinde additur. In noie
pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti. Amen. Tandem
ad illud qd inquiris ſi ſit expediens in iniū
ctione pn̄ie dicē oia bona que facies. ſint t̄
ꝑ gn̄ali pn̄ia. Reno ꝙ ſic. qr per hūc modū
oia talia bona hn̄t vim ſatiſfactoriam. licet
non tantundē ſicut ſi ſpecialit̄ iniūgerentur
oia ſic debere fieri ꝓpter periculū trāſgreſſi
onis ⁊ culpe ſeu inobediētie inde ꝯſequētis.
Tenor queſtionis de qua ſuperiꝰ ſit mencō
in ſūma ꝯfeſſoꝝ. iij. li. t. xxxiiij. q. xci. habetur.

Explicit forma abſolucōis ſacramental' ve
nerabil' Mgr̄i Joh Gerſon. Deo Laus.

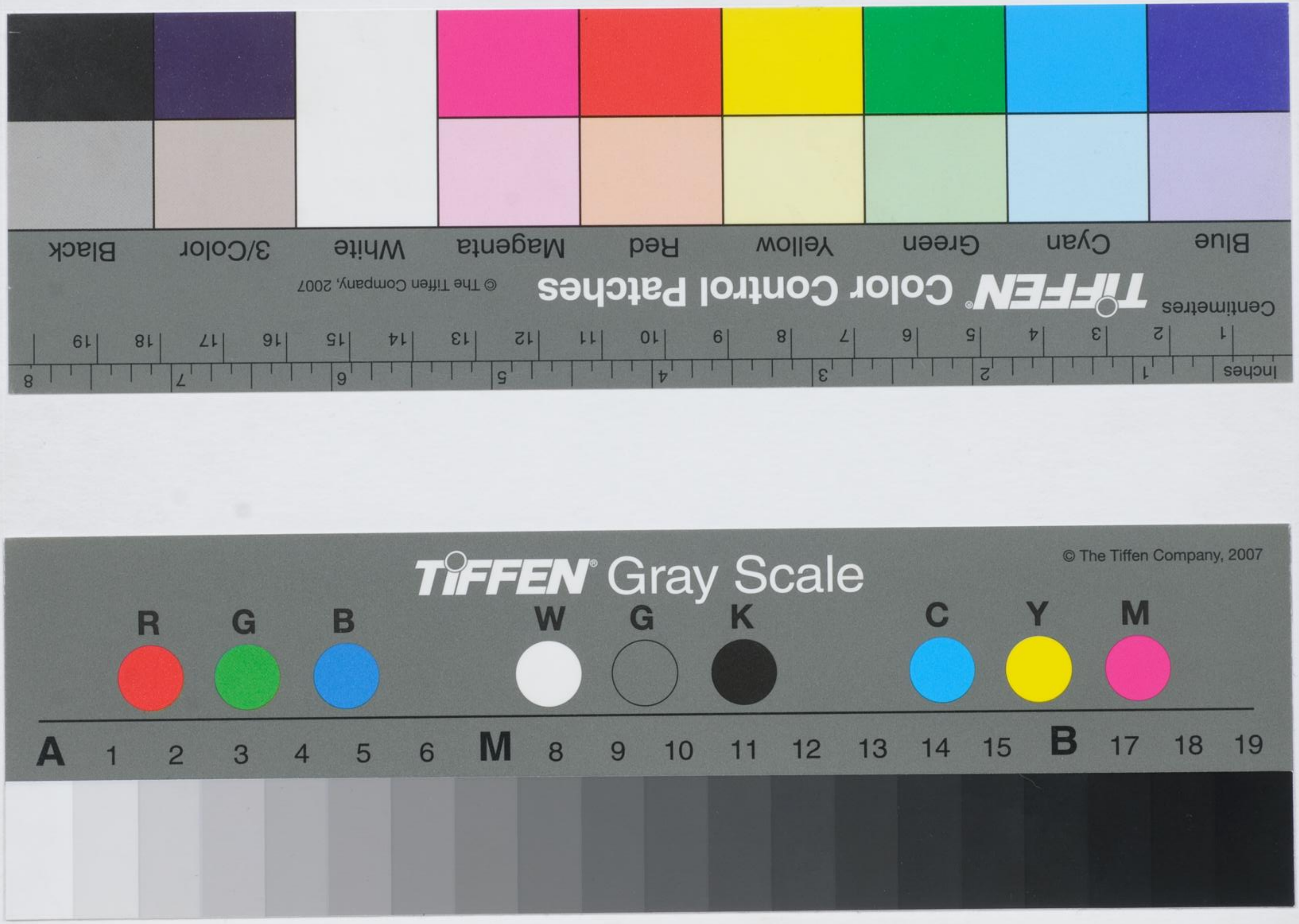

TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Inches
Centimetres
TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19